

tillfälle trängseln i bibliotekslokalen och fann i synnerhet de i boksalarna uppställda dubbla raderna af fristående hyllor skymmande och i hög grad vanprydande. Som dessutom universitetets äldsta byggnad, den intill domkyrkans södra terrassmur belägna »Academia Carolina», under 1700-talet på ett så betänkligt sätt fått förfalla, att den praktiskt taget blifvit oanvändbar, föreslog prinsen konsistorium att efter en genomgripande om- och tillbyggnad inreda Carolina till bibliotek, hvarefter Gustavianum helt och hållet kunde disponeras för den akademiska undervisningen.

Academia Carolina stammade från medeltiden och hade ursprungligen tillhört domkapitlet men blef under reformationen kronans egendom. Erik XIV gaf 1566 konsistorium tillstånd att använda den till »lectorium» eller kollegiehus, och vid universitetets återupprättande efter Upsala möte skänktes den jämte några andra kring domkyrkan liggande gårdar af Karl IX till akademien. Stadsbranden 1702 härjade äfven »gamla akademien», som byggnaden då vanligen kallades till skillnad från »nya akademien», Gustavianum, men redan två år senare kunde den efter undergången reparation åter tagas i bruk samt erhöi då officiellt namnet »Academia Carolina» till erinran om de tre Karlarna: den nionde, som skänkte huset, den elfte, som där firade jubelfesten 1693 och den tolfte, under hvilkens regering det återuppbyggdes. Carolina innehöll, enligt Busser, tvenne lärosalar, af hvilka den större, som var försedd med två läktare, äfven tycks hafva begagnats till solennitetssal.

Kronprinsens initiativ gjorde byggnadsfrågan aktuell. Under de närmast följande åren anmodade konsistorium öfverintendenten, frih. C. F. Adelcrantz att utföra erforderliga ritningar, beslöt att årligen afsätta 24,000 dlr. kpmt. till bildandet af en byggnadsfond samt började inköpa materialier.

En närmare undersökning af Carolina, som Adelcrantz lät verkställa, gaf emellertid vid handen, att den gamla byggnaden var så bristfällig, att ej ens grunden kunde användas. Öfverintendenten uppgjorde därför förslag till en fullständigt ny biblioteksbyggnad, afsedd att uppföras på Carolinas plats, men med utvidgning af tomten såväl på längden som inåt kyrkogården. Adlercrantz' ritningar (fig. 1—4) jämte ett kostnadsförslag, som slutade på den aktningvärda summan af 30,000 rdr. sp., eller 540,000 dlr. kpmt., förelades konsistorium 31 jan. 1778. Ritningarna vunno allmänt gillande, och ehuru kostnaden gifvetvis betydligt öfversteg, hvad man från början tänkt sig, beslöt konsistorium likväl att antaga förslaget under uttalandet af den sangviniska förhoppningen, att vissa jämkningar i syfte att nedbringa den dryga summan skulle kunna företagas under arbetets gång. Konungen stadfäste